

Περισσότεροι από 60.000 λόγοι για τους οποίους ο ΕΟΦ οφείλει να επανεξετάσει την απόφασή του για τον «Μήνα Έλέγχου Χοληστερόλης»

Γεώργιος Κ. Ανδρικόπουλος

Διευθυντής Α΄ Καρδιολογικής Κλινικής & Τμήματος Ηλεκτροφυσιολογίας & Βηματοδότησης,
Εργαστήριο Ντυνάν Hospital Center

«Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των ανθρώπων σε σχέση με τα άλλα ζώα είναι πως μόνον αυτοί έχουν την αίσθηση του καλού και του κακού, του δίκαιου και του άδικου και των άλλων αξιών. Η δέ κοινή γνώση συντελεί στη δημιουργία της οικογένειας και της πόλης.

Άριστοτέλης (384-322 π.Χ.)

«Απαντώντας στην αίτησή σας και σύμφωνα με τη γνωμοδότηση της Έπισημονικής Έπιτροπής Έγκρίσεων Έπισημονικών Έκδηλώσεων, σας γνωρίζουμε ότι δεν έγκρίνεται ή εν λόγω ένημέρωση κοινού, διότι εγείρονται σοβαρά ήθικα και δεοντολογικά ζητήματα άσκησης ιατρικών πράξεων σε μη προστατευμένο ιατρικό χώρο και δεν υπάρχει έγγυηση για τη διαφύλαξη των προσωπικών δεδομένων των έξεταζομένων.»

Αυτή είναι η απάντηση που λάβαμε από τον ΕΟΦ αυτή τη χρονιά. Είναι η 12η απάντηση του ΕΟΦ για το θέμα αυτό και η πρώτη φορά που αυτή ήταν άρνητική. Έν τώ μεταξύ έχει για πολλοστή φορά δοθεί ή σχετική έγκριση από τον ιατρικό Σύλλογο Αθηνών.

Άς πάρουμε όμως τα πράγματα με τη σειρά. Δραστηριοποιούμαι στο ΕΛ.Ι.ΚΑΡ. για 20 συναπτά έτη. Ήμουν ακόμα ειδικευόμενος, όταν ο καθηγητής κ. Τούτουζας με κάλεσε να συμμετάσχω στη μεγάλη προσπάθεια, που είχε ξεκινήσει τότε

ο ίδιος προσωπικά και το ΕΛ.Ι.ΚΑΡ., να μεταφέρει στους μαθητές των σχολείων τις βασικές αρχές της καρδιαγγειακής πρόληψης. Όμιλίες σε σχολεία. Ένας μεγάλος αριθμός εκδηλώσεων κι ένας τεράστιος αριθμός συνανθρώπων μας, που τώρα βρίσκονται σε δημιουργική ηλικία και ΔΕΝ έχουν παρουσιάσει καρδιαγγειακά νοσήματα, δεν καπνίζουν, γνωρίζουν τη χοληστερόλη τους κι έχουν πολλές έλπίδες να μη νοσήσουν ποτέ. Καί, βέβαια, ένα τεράστιο κοινωνικό και οικονομικό κόστος, που ή πολιτεία μας δεν πλήρωσε ποτέ. Το άγαθό της έγκαιρης πρόληψης, που τόσο έχουμε υποτιμήσει στη χώρα μας. Θα τολμούσα να πώ, ότι εν μέσω ένδς πολυ μεγάλου αριθμού ενεργειών αυτό το πρόγραμμα ήταν ή πρώτη πραγματικά σημαντική παρέμβαση του ΕΛ.Ι.ΚΑΡ.

Μια δεκαετία άργότερα ο γράφων ήταν ενεργό μέλος, υπό τη σκέπη του ΕΛ.Ι.ΚΑΡ., του European Heart Network. Είχε λοιπόν τη δυνατότητα να παρακολουθεί από κοντά όλες τις εκδηλώσεις με στόχο την πρόληψη των καρδιαγγειακών νοσημάτων στον Εύρωπαϊκό χώρο και να διδαχτεί από την άποτελεσματικότητα και τα λάθη των κυριότερων ενεργειών στην Εύρώπη. Αυτή ή έμπειρία μετουσιώθηκε στην υπερδεκαετή επίπονη και πολυ έπιτυχημένη οργάνωση του «Μήνα Χοληστερόλης». Δεν ήταν εύκολο. Χρειάστηκε ή άμέριστη συμπαράσταση του καθηγητή

κ. Τούτουζα, η οργανωτική δεινότητα και ο ένθουσιασμός των Καρδιολόγων συνεργατών του Ίδρυματος, η अनιδιοτελής προσφορά πολλών μελών του ΕΛ.Ι.ΚΑΡ. και, βέβαια, η άφοσίωση και εργατικότητα του προσωπικού του Ίδρυματος.

Από το 2005 έως σήμερα εξετάσαμε περισσότερους από 60.000 έθελοντές, που συμμετείχαν προσφέροντάς μας σημαντικές γνώσεις για τους παράγοντες καρδιαγγειακού κινδύνου στη χώρα μας, αλλά και για τον τρόπο με τον οποίο ο μέσος Έλληνας αντιλαμβάνεται και αντιμετωπίζει τον καρδιαγγειακό κίνδυνο. Είδαμε για ποιο λόγο δεν αντιμετωπίζονται οι παράγοντες κινδύνου, εκτιμήσαμε από πρωτογενή δεδομένα την ανησυχητική αύξηση του μέσου σωματικού βάρους, του σακχαρώδους διαβήτη, την αύξηση της κολπικής μαρμαρυγής, τις συνιστώσες του καρδιομεταβολικού κινδύνου στον πληθυσμό μας.

Τα αποτελέσματα της προσπάθειας αυτής, μολονότι επρόκειτο για μια άπλη καταγραφή, διαχύθηκαν στον τύπο, ευαισθητοποίησαν τους Έλληνες και προκάλεσαν διεθνές ενδιαφέρον, αφού δημοσιεύτηκαν στο Circulation και σε άλλα έγκριτα περιοδικά. Ακόμα, η προσπάθεια αυτή του ΕΛ.Ι.ΚΑΡ. έλαβε τιμητικά σχόλια κατά τη διοργάνωση στην Αθήνα του έτησιου συνεδρίου του European Heart Network από το σύνολο των συμμετεχόντων. Προσπάθεια προς μίμηση είναι.

Αυτή η χρονιά όμως μάς επιφύλασσε μια δυσάρεστη έκπληξη. Η αρμόδια επιτροπή του ΕΟΦ «Επιστημονική Επιτροπή Έγκρίσεων Επιστημονικών Έκδηλώσεων» απέρριψε την εκδήλωση αυτή του ΕΛ.Ι.ΚΑΡ. για τους λόγους που διαβάσατε στην αρχή του κειμένου.

Με το άρθρο αυτό δεν στοχεύω στον έκτενή σχολιασμό της απόφασης της επιτροπής, ούτε στην ανάλυση της πανθομολογούμενης ανάγκης για «διαφύλαξη των προσωπικών δεδομένων των εξεταζομένων» έθελοντών, που συμμετέχουν στο πρόγραμμα αυτό. Πρώτον, επειδή κρίνω ότι η ύπαρξη μιας τέτοιας επιτροπής είναι αναγκαία και οι αποφάσεις της θα πρέπει να γίνονται σεβαστές. Δεύτερον, επειδή τα μέλη της επιτροπής είναι άνθρωποι με μακρά διαδρομή και περγαμινές στο χώρο της υγείας. Τρίτον, επειδή την υπεράσπιση των προσωπικών δεδομένων της έχει αναλάβει το συμβούλιο του ΕΛ.Ι.ΚΑΡ., που αποτελείται, μεταξύ άλλων, από έγκριτους νομικούς και μέλη

του δικαστικού σώματος. Τέταρτον, επειδή προβαίνοντας κάθε χρόνο στην έπεξεργασία των απαντήσεων των συμμετεχόντων και των αποτελεσμάτων των εξετάσεων χοληστερόλης ουδέποτε έχω δει ονοματεπώνυμο άσθενούς ή υγιούς, αφού αυτά κωδικοποιούνται και δεν χρησιμοποιούνται ποτέ. Ουδέποτε αποκαλύφθηκε κάποιο προσωπικό δεδομένο στην υπερδεκαετή διαδρομή αυτού του προγράμματος. Αυτό που αποκαλύφθηκε είναι το μη άπόρρητο και καθ' όλα άποκρουστικό πρόσωπο της άγνοιας, της παραπληροφόρησης, της αδράνειας όλων μας άπέναντι στον σημαντικότερο κίνδυνο για τη δημόσια υγεία στη χώρα μας. Και αυτή την προσπάθεια θα περιμέναμε να υπερασπιστεί ή επιτροπή του ΕΟΦ.

Άς προσπαθήσουμε να κάνουμε κάτι σωστό όλοι μαζί. Με νηφαλιότητα, πίστη στο ήθικόν έρρισμα των αποφάσεων των αρχών, αντικειμενικότητα και πεποίθηση ότι το σωστό θα επικρατήσει. Με τον σωστό τρόπο. Έξάλλου, αυτή η άπρόβλεπτη περιπέτεια μπορεί να είναι μια ευκαιρία. Μια ευκαιρία να συστρατευτούμε στην προσπάθεια πρόληψης των καρδιαγγειακών νοσημάτων. Και ο «Μήνας Χοληστερόλης» έχει περισσότερους από 60.000 λόγους να θεωρείται ή πιό μακροχρόνια, σταθερή, αξιόλογη και έπιστημονικά παραγωγική προσπάθεια στο χώρο της πρόληψης των καρδιαγγειακών νοσημάτων στη χώρα μας. Άς δούμε σε αυτή την άπόρριψη μια ευκαιρία. Άς είμαστε αισιόδοξοι.

«Ένας αισιόδοξος βλέπει μια ευκαιρία σε κάθε καταστροφή. Ένας άπαισιόδοξος βλέπει μια καταστροφή σε κάθε ευκαιρία.»

Ουίνστον Τσόρτσιλ, 1874-1965, Βρετανός πρωθυπουργός, Νόμπελ 1953

Σημείωση του συγγραφέα: Σε αυτό το σημείο του άρθρου μπαίνει συνήθως ή φωτογραφία του μεγάλου άνδρος που δημιούργησε το άπόφθεγμα. Όμως δεν μπόρεσα να βρω φωτογραφία του Τσόρτσιλ χωρίς ποϋρο στο στόμα και προτίμησα να άυτολογοκριθώ. Να θυμίσουμε ότι ο εύφυής πολιτικός άποτελεί την κραυγαλέα εκείνη έξαιρέση, που έπιβεβαιώνει τον κανόνα της πρόληψης των καρδιαγγειακών νοσημάτων και έφτασε τα 90 κλπίζοντας και πίνοντας. Άς μην προσπαθήσουμε να τον μιμηθούμε. Έξάλλου, είχε πιθανότατα γενετικά προκαθορισμένη προδιάθεση να ζήσει 120 χρόνια. Πιθανώς, λοιπόν, θυσίασε 30 χρόνια άδίκως.